

OOSTENRIJK

20/11/2014

Programma

- **Inleiding en begrippen**
- Druivenrassen
- Wijnregio's
- Degustatie

Inleiding

- Groot wijnschandaal 1985 (antivries “glycol”)
- Reputatie negatief
- Vandaag vele grote en dure wijnen
- Land met gemiddelde hoge kwaliteiten
- Positieve evolutie door :
 - Strengere wijnwetgeving
 - Focus op droge wijnen (uitz. Neusiedlersee)
 - Aansluiting bij EU = betere bereikbaarheid

WEIN AUS
ÖSTERREICH
KOSTBARE
KULTUR

Cool Climate Viticulture

AUSTRIAN WINE

Austria makes authentic wines

Austria

- authentic
- hand-made
- families
- individual
- natural

World trend

- commercial
- industrialized
- big companies
- uniform
- technical

AUSTRIAN WINE

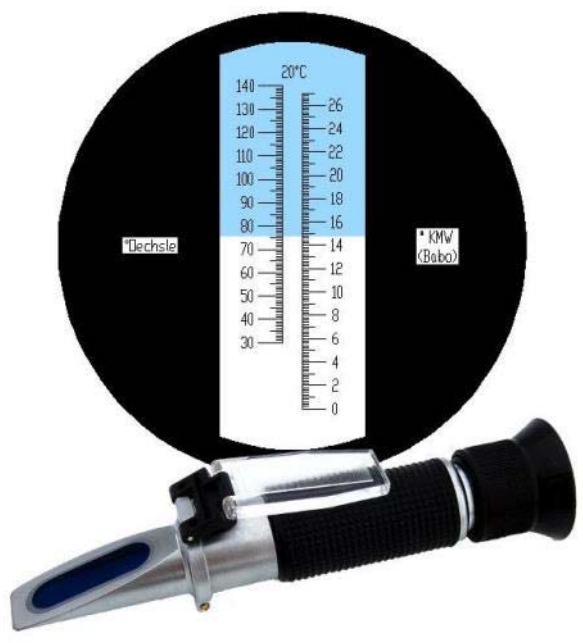
Austria has a dynamic & innovative winscene

- Great potential of young winemakers
- High professional level
- Excellent wine schools
- International experience
- New winemakers are good tasters
- Quality boost
- Organic boom & new architecture

KMW

- KMW = Klosterneuburg Mostwaage
- 1 KMW = 4.86 graden Oechsle
- KMW = officieel, Oechsle = oriëntatie
- Meet de rijpheid van de druif
- Systeem is dus vergelijkbaar met Duitsland, doch er zijn verschillen

$$\frac{(^{\circ}\text{KMW} \cdot 0,71173 - 2,55) \cdot 1,267}{100 + (^{\circ}\text{KMW} \cdot 0,71173 - 2,55) \cdot 0,267} \cdot 100 = \text{Vol.\%Alkohol}$$

KMW (Tafelwein, Landwein en Qualitätsweine)

- Tafelwein (13 KMW/63 Oe)
 - Mag gechaptaliseerd worden
- Landwein (14 KMW/68 Oe)
 - Mag gechaptaliseerd worden
- Qualitätswein (15 KMW/73 Oe)
 - Chaptalisatie max. 4,5 kg per 100 liter
 - Min. 8,5% voor wit, min. 9% voor rood
- Kabinett (17 KMW/84 Oe)
 - Hoort bij de Qualitätswein (=/= Duitsland !!)
 - Mag evenwel niet gechaptaliseerd worden (= Duitsland)

KMW (Prädikatsweine)

- Spätlese (19 KMW/94 Oe)
 - Volledig rijpe druiven
 - Niet op de markt voor maart volgend op oogst
- Auslese (21 KMW/105 Oe)
 - Rijpe tot overrijpe druiven
 - Niet op de markt voor mei volgend op oogst
- Beerenauslese (25 KMW/127 Oe)
 - Overrijpe druiven (botrytis)
- Trockenbeerenauslese (30 KMW/156 Oe)
 - Overrijpe, verschrompelde druiven
- Eiswein (25 KMW/127 Oe)
 - Druiven geoogst in bevroren toestand $>-7^{\circ}\text{C}$

KMW (Prädikatsweine) → Extra

- Ausbruch (27 KMW/139 Oe)
 - Tijdens de gisting worden gekneusde druiven toegevoegd, enkel afkomstig van nobele rotting
 - Meestal frisser dan Beerenauslese
 - Rond het dorpje Rust aan de Neusiedlersee
- Strohwein (25 KMW/127 Oe)
 - Overrijpe en verschrompelde druiven worden gedroogd op matten van stro of riet
 - Minimum 2 - 3 maanden
 - Niet voor 1 mei van volgend jaar op de markt

Weetjes

- Prädikatswein moet jaargang dragen
- Jaar en druivenras moeten voor 85% overeenstemmen
- Ook de Oostenrijkse gebieden zijn onderverdeeld in Grosslagen (groepen wijngaarden) en Einzellagen (=Ried,=wijngaarden), hoewel enkel de beste wijngaarden worden vermeld (terroirgedachte)
- Uitz. De Tafelwein, is de max. opbrengst ca. 67 hl/ha.

Weetjes

- In Wachau (Geen enkel mag gechaptaliseerd worden)
Na het wijnschandaal ontstaan → lid van Vinea Nobilis Districtus
 - Steinfeder (lokaal berggras)
 - Tussen 15 en 17 KMW (73-84 Oe)
 - Droog gegist
 - Max. 10,7%
 - Federspiel (benaming voor valkenier)
 - Cfr. Kabinett
 - Droge wijn
 - Max. 12%
 - Smaragd (hagedis uit Wachau)
 - Cfr. Spätlese
 - Droge wijn

Weetjes

- Extra trocken = max. 4 gr/l
- Trocken = max. 9 gr/l
- Halbtrocken = max. 12 gr/l
- Lieblich = 12-45 gr/l
- Süß = >45 gr/l

Weetjes

Volgende termen kunnen tevens op het etiket worden vermeld:

- Bergwein: de wijngaard moet een helling van minstens 25% hebben
- Reserve: de lagering moet minstens 12 maanden duren voor rode wijn en 4 maanden voor wit

De wetgeving in Oostenrijk legt een aantal eisen vast:

- Elke wijn wordt 2 maal gecontroleerd vóór deze de markt opgaat.
- De oogst is maximaal 9000 kg druiven per Ha, ofte 6750 liter per hectare.

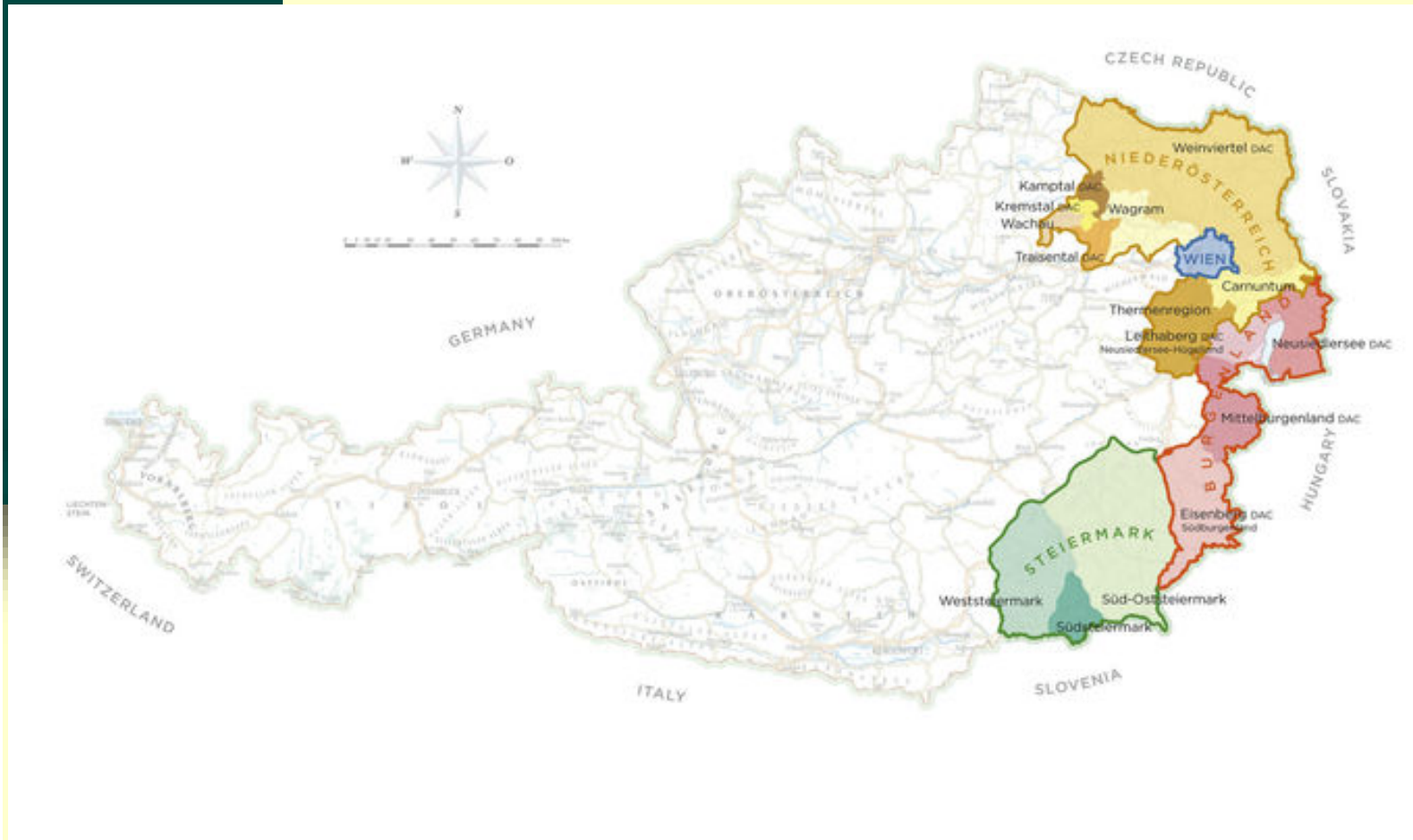
Districtus Austriae Controllatus (DAC)

- Oostenrijk introduceerde met de jaargang 2002 de eerste appellatie in het nieuwe DAC systeem (Districtus Austriae Controllatus).
- Tot dan werden de Oostenrijkse wijnen geclassificeerd volgens de gebruikte druiven.
- Dit leidde met 21 officieel erkende witte druiven en 13 officiële rode druiven tot heel wat verwarring.
- Het nieuwe systeem is streekgebonden en komt dus overeen met wat gebruikelijk is in de meeste andere landen.
- Op de etiketten zal de naam van de streek gevolgd worden door de afkorting DAC.
- Per regio zal maar enkel het meest typische druivenras (of rassen) mogen worden gebruikt.

WIJNBOUWGEBIED	VANAF JAARGANG	DRUIVENRASSEN	KATEGORIEN
Weinviertel DAC	2002	Grüner Veltiner	Classic
Traisental DAC	2006	Grüner Veltliner, Riesling	Classic, Reserve
Mittelburgenland DAC	2006	Blaufränkisch	Classic, Riede, Reserve
Kremstal DAC	2007	Grüner Veltliner, Riesling	Classic, Reserve
Kamptal DAC	2008	Grüner Veltliner, Riesling	Classic, Reserve
Eisenberg DAC, Südburgenland	2008	Blaufränkisch	Classic, Reserve
Leithaberg DAC	2009	Blaufr., Chardonnay, Gr Velt, Neuburger, Weissburg	Rot, Weiss

Wijnbouwgebieden update

- Laatste bijgekomen gebied is Neusiedlersee DAC vanaf eind 2012 met Zweigelt op 1812 ha met min 12% alc verplicht

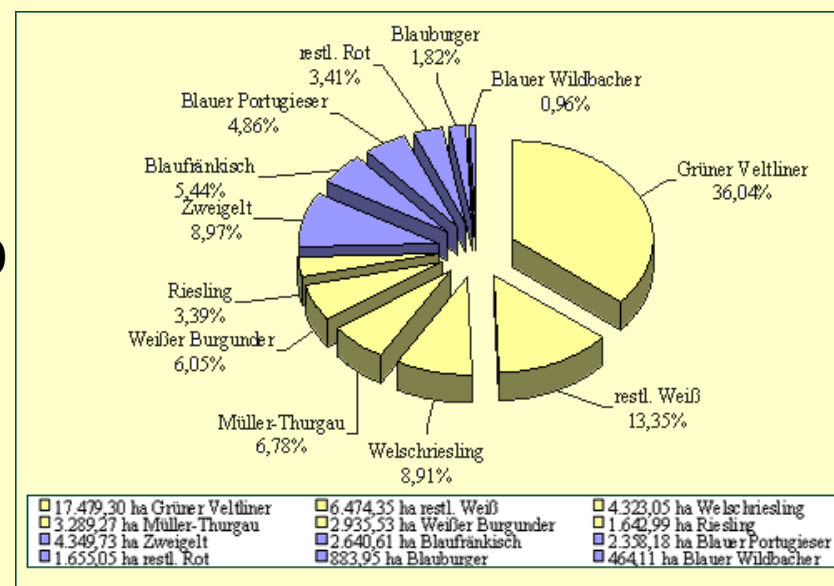

Programma

- Inleiding en begrippen
- **Druivenrassen**
- Wijnregio's
- Degustatie

Druivenrassen wit (67%)

- **Grüner Veltliner (36%)**
- **Welschriesling (9%)**
- **Müller-Thurgau (7,8%)**
- **Pinot Blanc (4,9%)**
- **Riesling (2,6%)**
- **Neuburger (2,4%)**
- **Frühroter Veltliner (1,3%)**
- **Muskat-Ottonel (1,2%)**
- Chardonnay (0,9%)
- Traminer (0,8%)
- Bouvier (0,8%)
- Pinot Gris (0,7%)
- Goldburger (0,6%)
- Scheurebe (0,5%)
- Roter Veltliner (0,5%)
- Rotgipfler (0,4%)
- Zierflander (0,2%)
- Sauvignon (0,3%)
- Muskateller (0,3%)

Grüner Veltliner

- Belangrijkste druif
- Levert topkwaliteit...
- ...in alle kwaliteiten
- Peperig aroma
- Herkomst niet bekend
- Grote crus uit Wachau

Welschriesling

- $\neq$ Riesling
- Kruidiger
- Geen complexe wijn
- Uitz. TBA uit Neusiedlersee
- Herkomst : Italië (Riesling Italico)

Müller-Thurgau

- Riesling x Madeleine Royale
- Gekruist in 1882 (Zw))
- Muscat aroma
- Fruitig en complexloos

Weissburgunder

- Pinot Blanc
- Ronde wijnen
- Soms op barrique
- Steeds populairder
- Kan mooie wijnen geven

Riesling

- Finesse en kracht
- In Oostenrijkse top-wijngaarden (Wachau)
- Aroma's : perzik, citrus en abrikoos
- Meer droge wijn dan zoet

Frühroter Veltliner

- Malvasia
- Geen verwantschap met Grüner Veltl.
- Neutraler
- Oorsprong : Griekenland

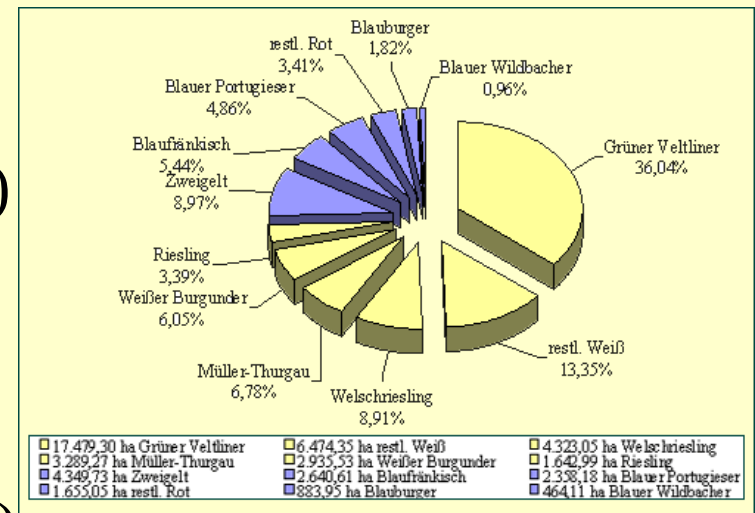
Muskat Ottonel

- Afgeleid van Muscat à petits grains
- Muscat voor koelere klimaten
- Intens Muscat-boeket, lager in alcohol, daardoor frisser
- Moeilijk te telen druif (schimmels...)

Druivenrassen rood (33%)

- Zweigelt (7,9%)
- Blaufränkisch (5,5%)
- Blauer Portugieser (5,3%)
- Pinot Noir (1,7%)
- Blauburger (1%)
- St. Laurent (0,8%)
- Blauer Wildbacher (0,8%)
- Cabernet Sauvignon (0,8%)
- Merlot (0,2%)
- Syrah (0,1%)

Zweigelt

- Blaufränkisch x St. Laurent (1922)
- Prof. Dr. Zweigelt
- Klosterneuburger Weinbauschule
- Bij geringe rendementen : heel kruidig (jeneverbes), sappig en vlezig zwart fruit

Blaufränkisch

- Vroege ME :
frankische wijnen
= krachtig
Onbekende oorsprong → oud
- In Duitsland : Lemberger
- Diepe rode wijnen met veel fruit en karakter

Blauer Portugieser

- Hoge rendementen
- Lichtrode wijnen
- Veel fruit
- Wat Beaujolais stijl
- Jong drinken

Pinot Noir

- Ook in Oostenrijk in staat prachtige wijnen te geven
- Cassis en framboos, finesse en mooie aciditeit

Blauburger

- Portugieser x
Blaufränkisch (1923)
- Vroegrijp
- Steeds minder populair
- Mist diepgang

Sankt-Laurent

- Misschien een mutatie van PN
- Kwalitatief belangrijke druif
- Donkere wijnen, goede structuur

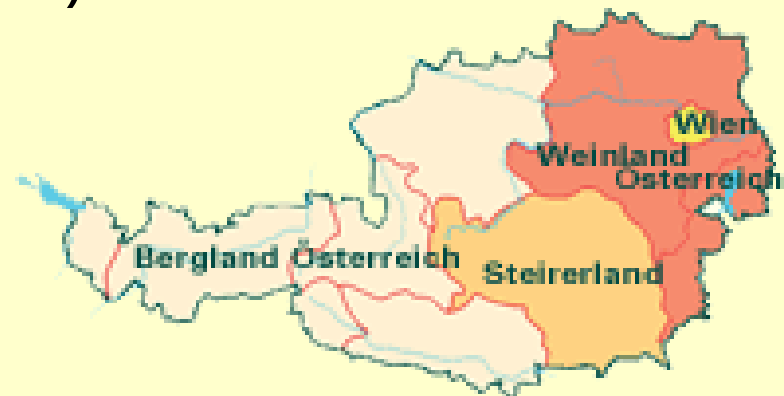

Programma

- Inleidende begrippen
- Druivenrassen
- Wijnregio's
- Degustatie

4 tal Wijnregio's

- Weinland Österreich (met de Gebieden Niederösterreich en Burgenland; 91,75%)
- Steirerland (het Bundesland Steiermark; 6,77%)
- Wien (1,4%) en
- Bergland Österreich (de Bundesländer Oberösterreich, Salzburg, Kärnten, Tirol en Vorarlberg, 0,04%)

De Wijnbouwgebieden

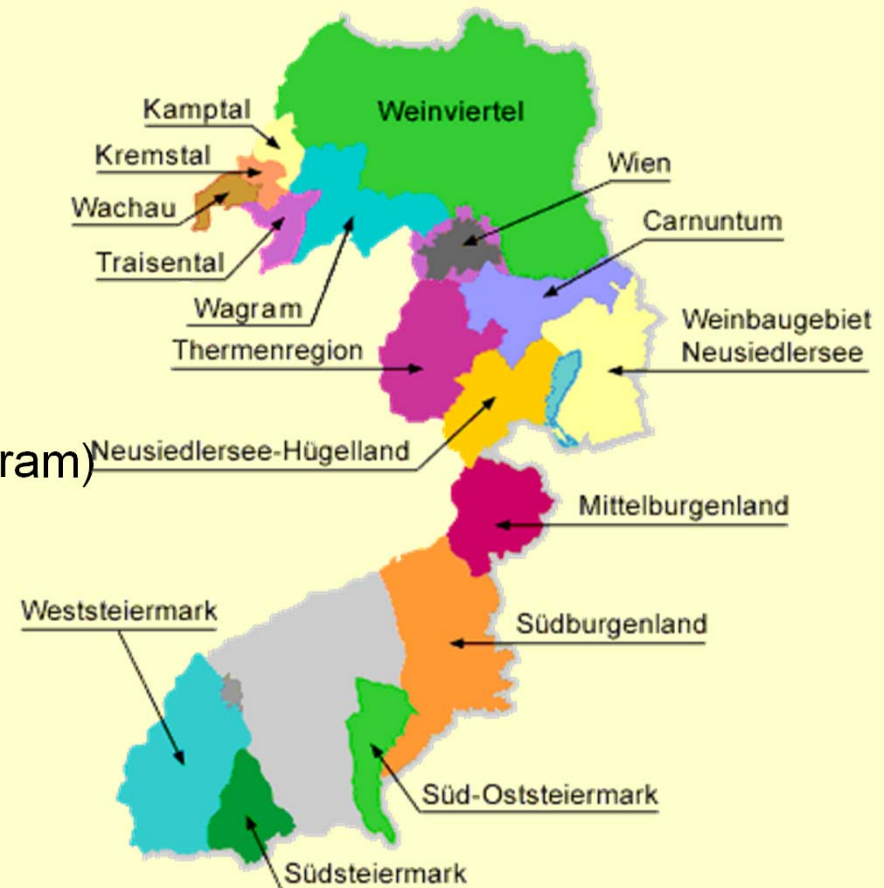
48.000 ha
(1999)

-> 43.914
(2014)

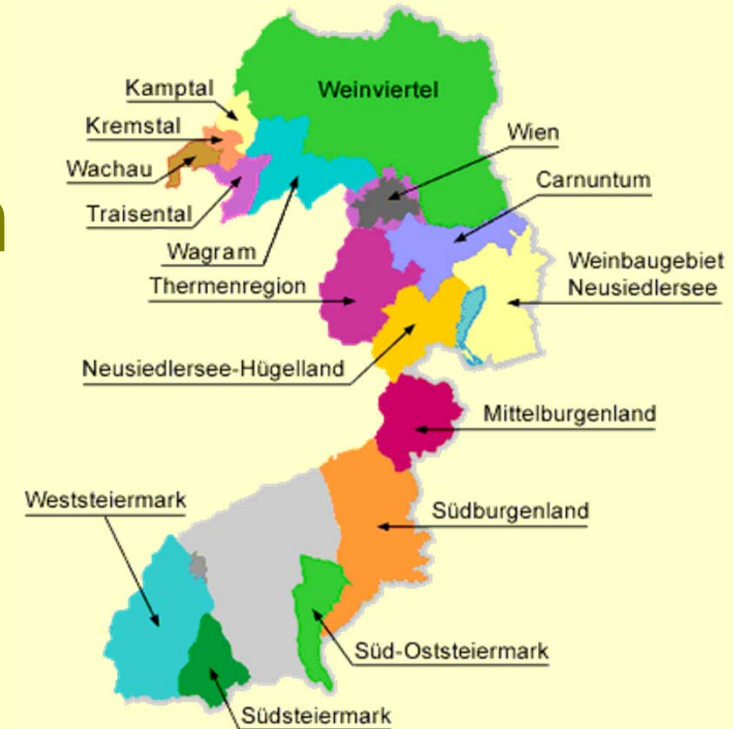
1. Niederösterreich (26.621 ha)

- Wachau
- Kamptal
- Kremstal
- Traisental
- Donauland (nu Wagram)
- Weinviertel
- Thermenregion
- Carnuntum

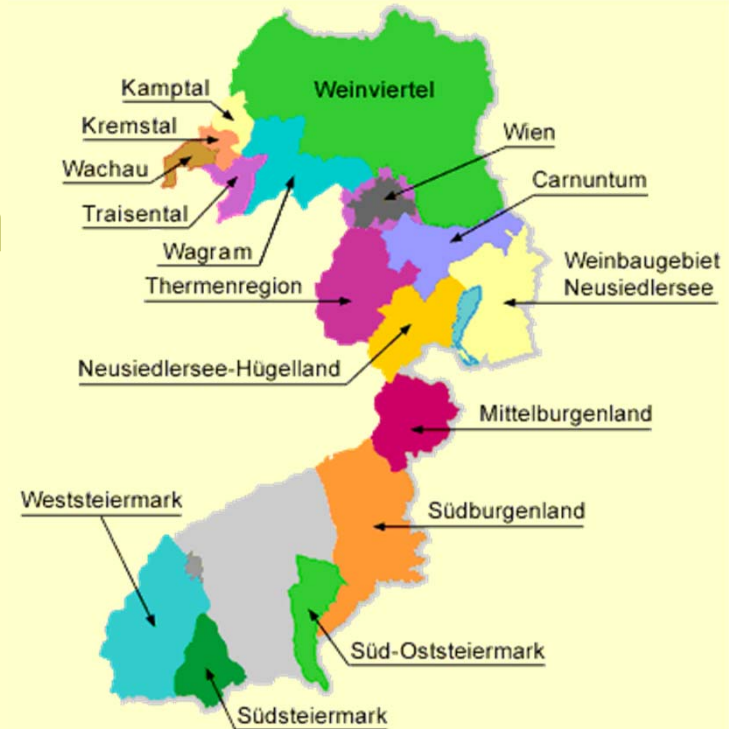
Niederösterreich

- Wachau (1.287 ha)
 - Steile hellingen
 - Leisteen
 - Riesling en Grüner Veltliner
 - Federspiel en Smaragd
 - Beste regio voor droge topwijnen
 - Duurste wijnen
 - Topproducenten

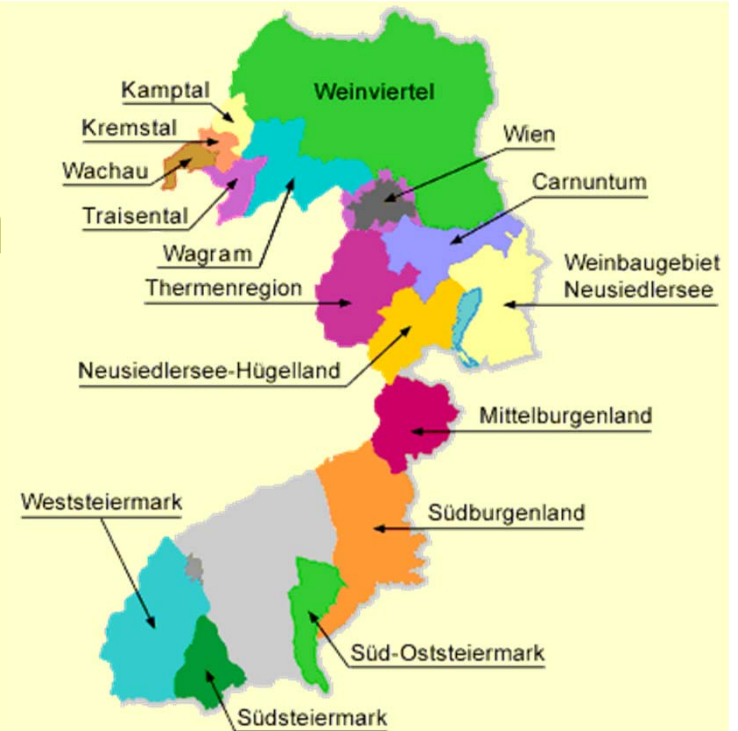
Niederösterreich

- Kamptal (3.615 ha)
 - Ligt aan Langanlois
 - Kalksteen, Löss en rotsachtig
 - Vrij mineralige bodem = Riesling
 - Goede regio voor rode wijnen :
Zweigelt, Pinot Noir, Cabernet en Merlot

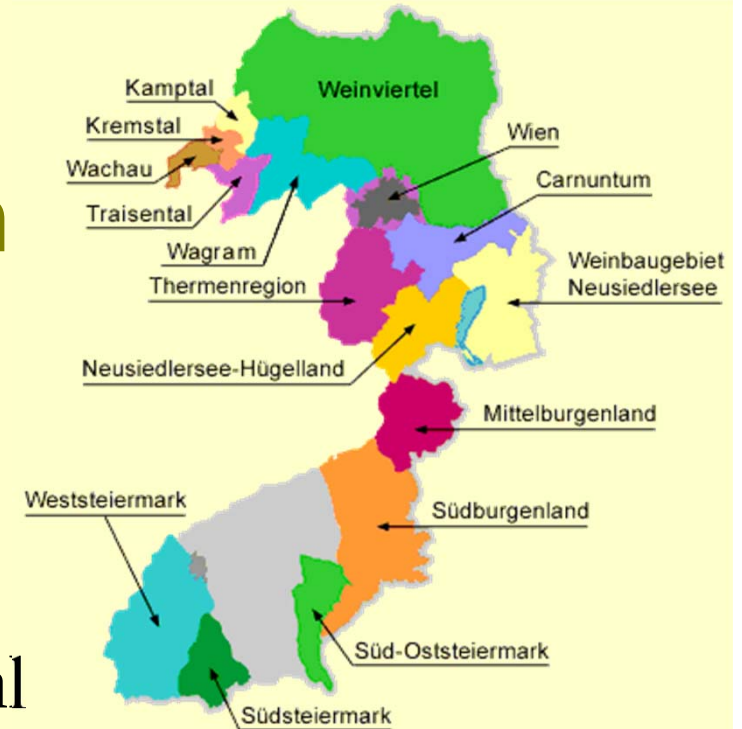
Niederösterreich

- Kremstal (1.971 ha)
 - Ligt aan Krems, noorden van Donau
 - Kalksteen en Löss
 - Grote coöperatie
 - Grüner Veltliner, Riesling, Müller-Thurgau en Chardonnay. Ook rood

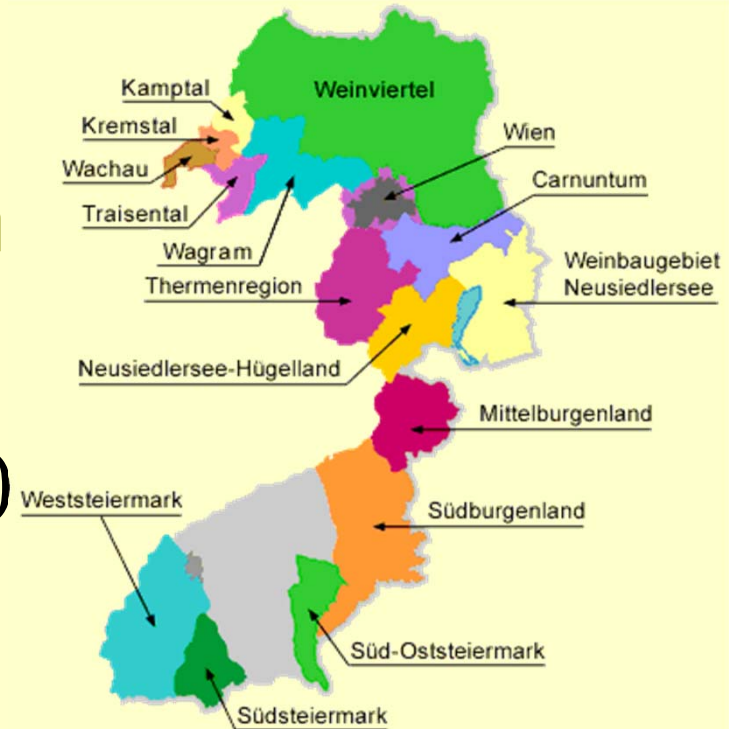
Niederösterreich

- Traisental (683 ha)
 - Ten zuiden van Wachau en Kremstal
 - Voor-Alpen = beschutting
 - $\frac{3}{4}$ = Grüner Veltliner
 - Löss

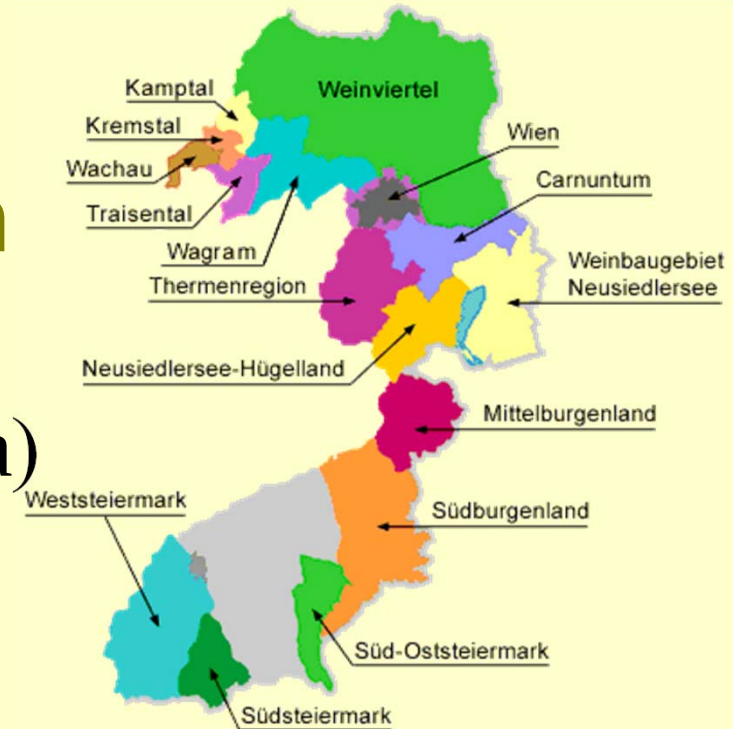
Niederösterreich

- Donauland (2.462 ha)
NU WAGRAM!
 - Zowel zachtglooiend en terrassen
 - Löss en kalk
 - Klosterneuburg = onderzoekscentrum
 - Vele rode en witte druivensoorten

Niederösterreich

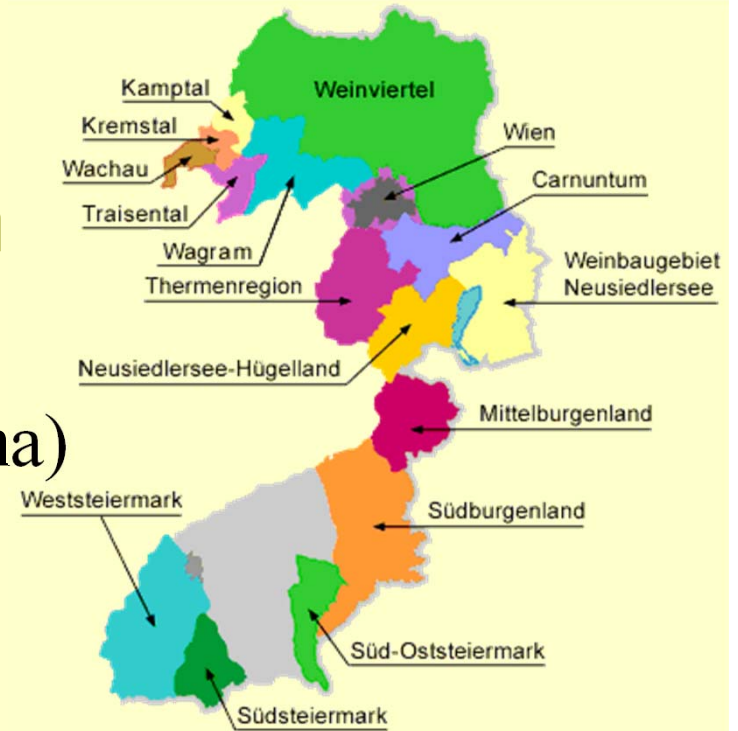
- Weinviertel (13.348 ha)
 - Meer dan de helft van de oppervlakte
 - Zachtglooiende kleibodems
 - Zware bodem = veeleer fruitige wijnen
 - Gemengde landbouw
 - Weinig regen

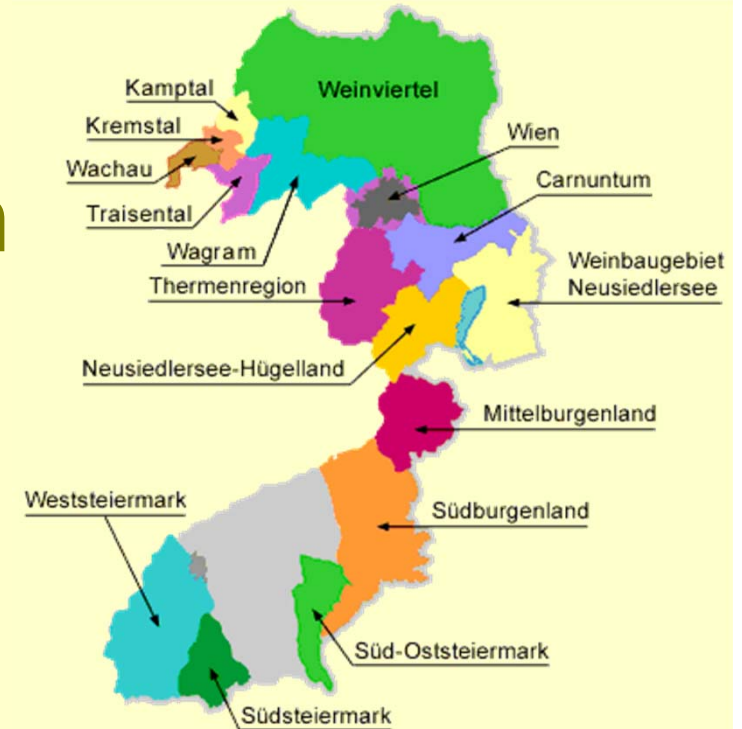
Niederösterreich

- Thermenregion (1.971 ha)
 - Zuiden van Wenen
 - Kalkachtige ondergrond
 - Fijne witte wijnen
 - Frisser en natter klimaat
 - De warme landwinden van Hongarije worden door de frisse Alpenwind tegengehouden.
 - Neuburger, Pinot Blanc
 - Zierfandler en Rotgipfel : kruidige witte wijn
 - Gumpoldskirchen

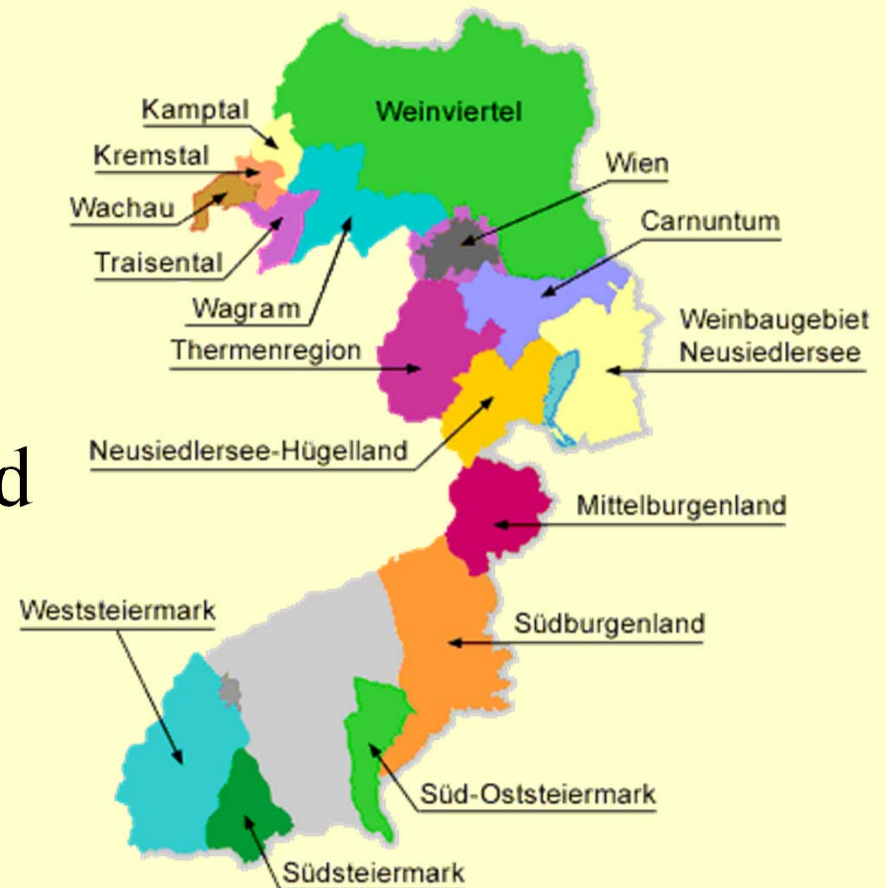
Niederösterreich

- Carnuntum (793 ha)
 - Oude Romeinse vestiging
 - Ten oosten van Wenen
 - Klimatologisch cfr. Weinviertel
 - Warme droge zomers en koude winters
 - Bodem is evenwel zandiger
 - Grüner Veltliner en Welschriesling
 - Blaufränkisch en Zweigelt

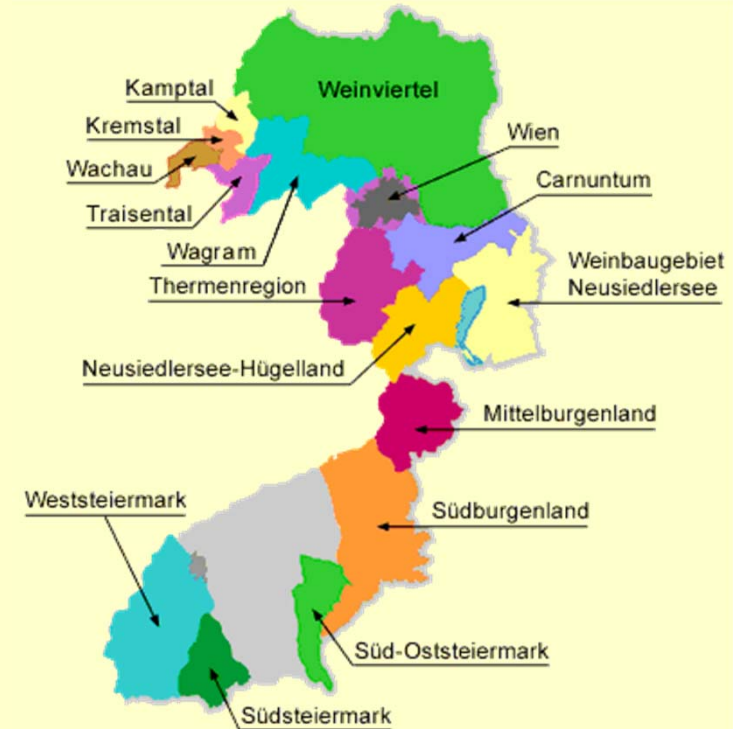
2. Burgenland (12.430 ha)

- Neusiedlersee
- Neusiedlersee-Hügelland
- Mittelburgenland
- Südburgenland

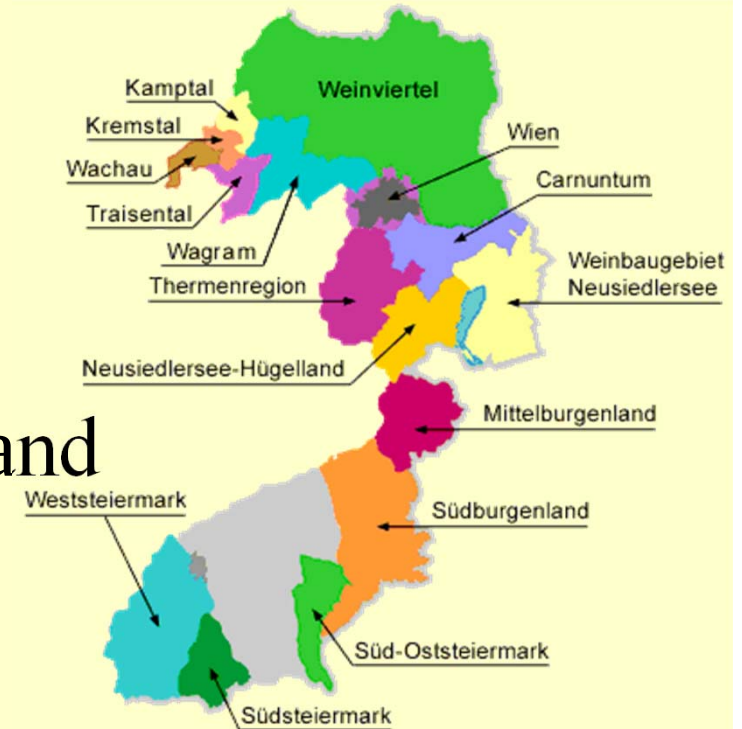
Burgenland

- Neusiedlersee (7.015 ha)
 - Ondiep meer
 - Tweede grootste wijngebied
 - Zachte hellingen met goede afwatering
 - Landklimaat
 - In de herfst veel vocht = botrytis
 - Mineralige grindbodem, zwarte aarde
 - 85% wit : veelal voor botrytis

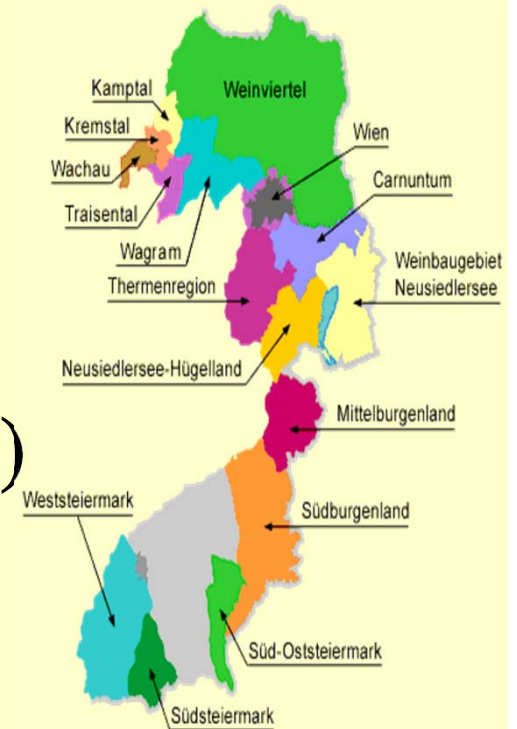
Burgenland

- Neusiedlersee-Hügelland (2.857 ha)
 - Westelijke oevers iets hellender
 - Bekendste dorp = Rust
 - Ruster Ausbruch : lokale Beerenauslese
 - Vatgelagerde rode wijnen

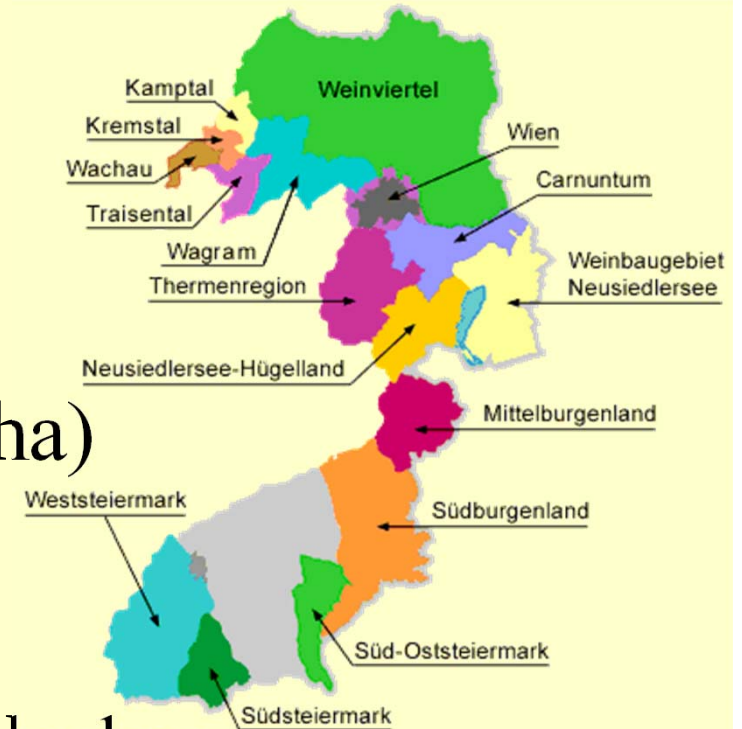
Burgenland

- Mittelburgenland (2.131 ha)
 - Zuiden van Neusiedlersee
 - Hoofdzakelijk rode wijn
 - Blaufränkisch
 - Zware zanderige bodems
 - Verder Zweigelt, Cabernet Sauvignon, Saint-Laurent,...

Burgenland

- Südburgenland (428 ha)
 - Begin 20ste eeuw in Hongaars bezit
 - Zware ijzerhoudende bodem
 - Vandaar vele rode wijnen
 - Deze wijnen zijn schaars en quasi enkel lokaal te proeven

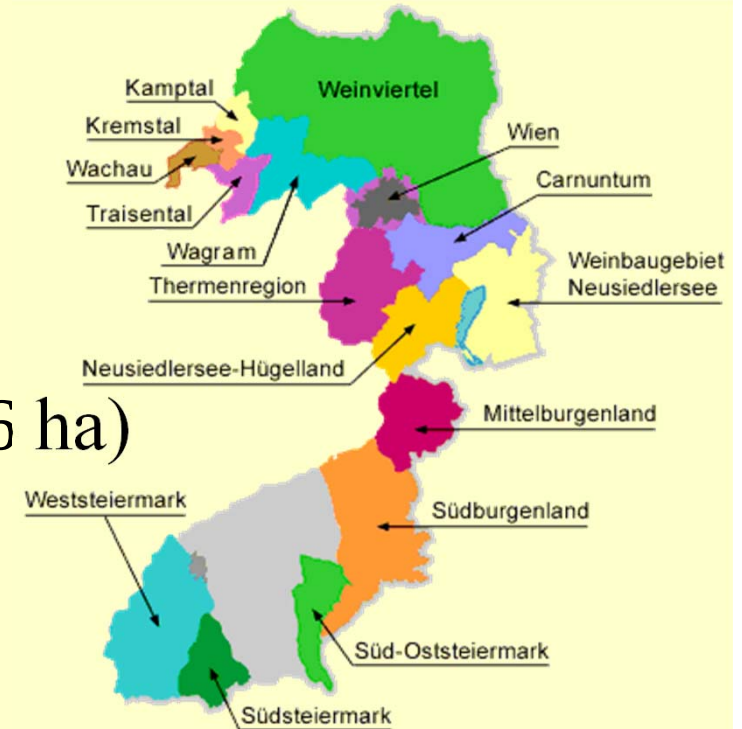
3. Steirerland (4.295 ha)

- Südoststeiermark
- Weststeiermark
- Südsteiermark

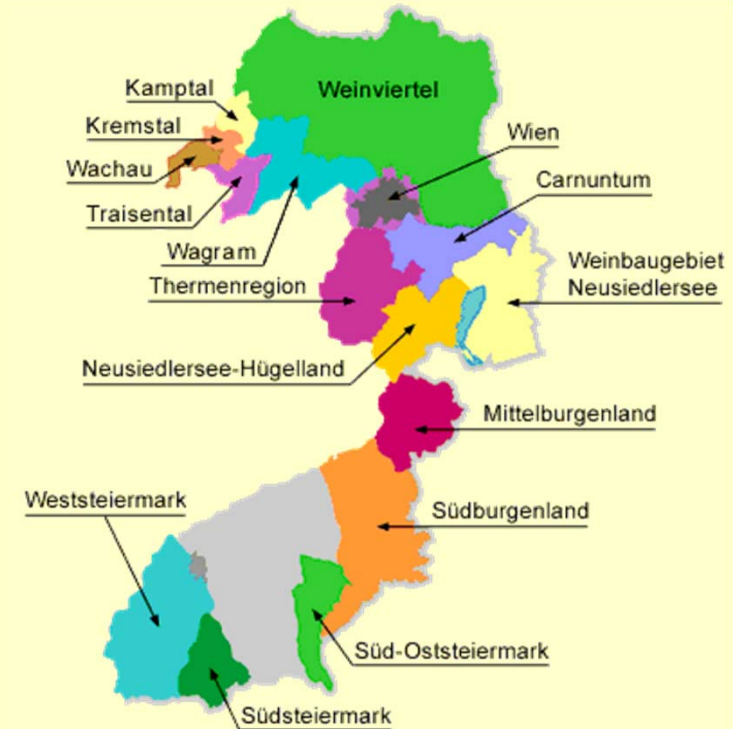
Steirerland

- Südoststeiermark (1.526 ha)
 - Kleine domeinen (gem. 0,5 ha)
 - Vaak vulkanische ondergrond
 - Weinig regen
 - Witte wijnen : Welschriesling
 - Ook Traminer
 - Vele zuren in de wijn (geen malo)

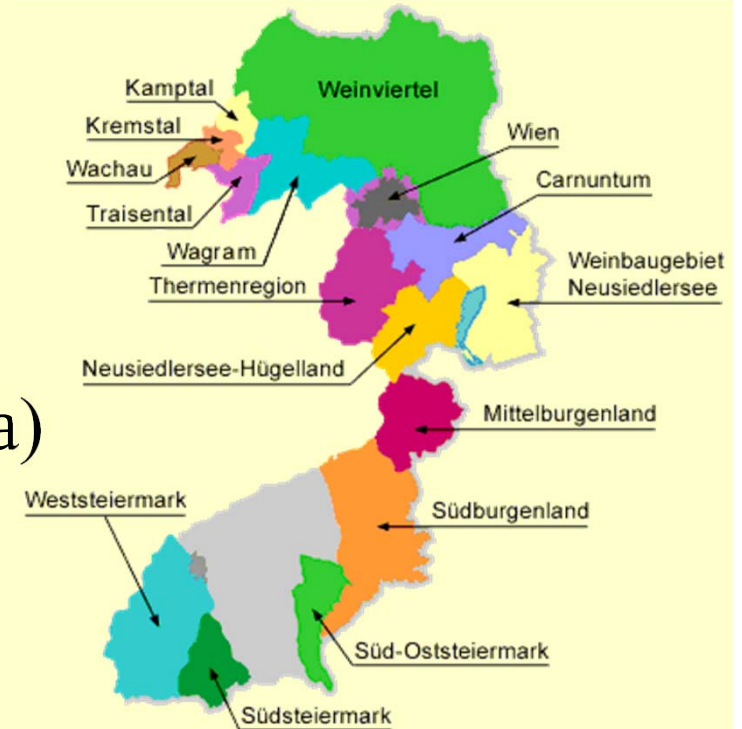
Steirerland

- Weststeiermark
- (498 ha)
 - Meer regen,
minder zanderig
 - Slanke wijnen
 - Blauer Wildbacher = Schilcher
= zeer zure rosé

Steirerland

- Südsteiermark (2.271 ha)
 - Mooiste wijng gebied
 - Groene heuvels, romantische dorpen
 - “Toscana van Oostenrijk”
 - Kalk en mergel
 - Prachtige witte wijnen
 - o.a. Morillon (=Chardonnay)

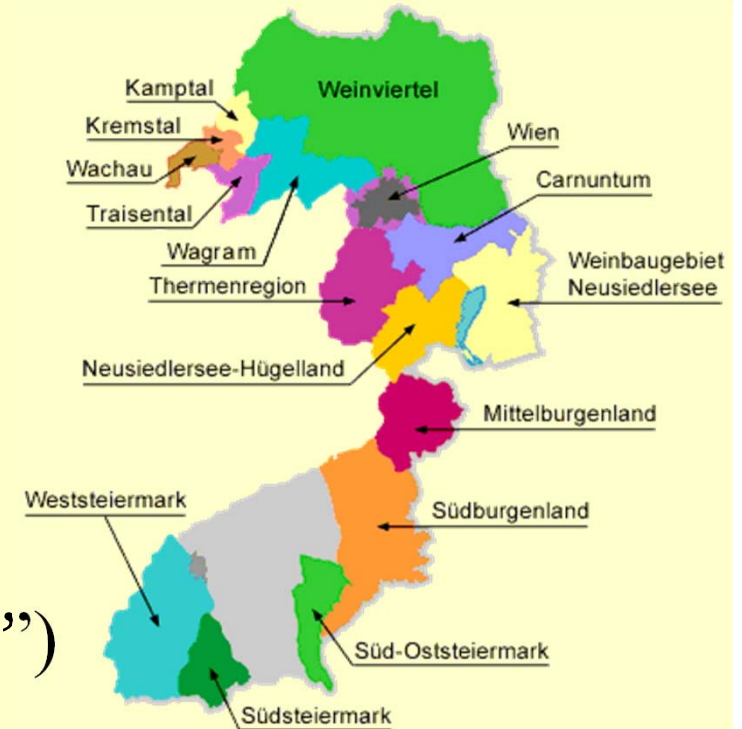

4. Wien

- 567 ha
- Bijna alle wijn wordt lokaal geconsumeerd
- Heurigen (“wijnboerderij”)
 - Middeleeuwen
 - Nieuwe wijn laten proeven
 - Met lokale charcuterie
 - Hier wordt 90% van de wijn gedronken
- Leisteen, leem en löss

Der beste Schatz für einen
Mann,
ist eine Frau die kochen kann.

Programma

- Inleiding en begrippen
- Druivenrassen
- Wijnregio's
- **Degustatie**